

Nr 18.

Ankom till riksdagens kansli den 28 maj 1946 kl. 12 m.

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag om rätt att i mål och ärenden som tillhöra stats- eller kommunalmyndighets handläggning insända handlingar med posten m. m., i vad propositionen angår förslag till lag angående ändring i lagen den 26 november 1920 om val till riksdagen, m. m.

Till konstitutionsutskottets handläggning ha båda kamrarna hänvisat en av Kungl. Maj:t till riksdagen avlåten proposition, nr 16, i vad propositionen innebär framläggande för riksdagen av nedan intagna förslag till lag angående ändring i lagen den 26 november 1920 (nr 796) om val till riksdagen.

Beträffande motiveringen för förevarande lagförslag får utskottet hänvisa till det till propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över justitiedepartementens ärenden den 7 december 1945.

I förevarande proposition har bl. a. framlagts ett till lagutskott hänvisat förslag till lag om rätt att i mål och ärenden, som tillhöra stats- eller kommunalmyndighets handläggning, insända handlingar med posten m. m. Förslaget innehöll dels föreskrift att vad i lag eller författning är stadgat därom, att handling skall ha inkommit till stats- eller kommunalmyndighet före visst klockslag å dagen, skall upphöra att gälla, dels ock bestämmelser om rätt att till myndigheter insända handlingar med posten. Första lagutskottet, som behandlade förslaget i sitt utlåtande nr 23, tillstyrkte detsamma med det tillägget, att handling, som inkommer till stats- eller kommunalmyndighet med posten, jämväl skall anses ingiven den dag, då avi om försändelse, i vilken handlingen finnes innesluten, inkom till mottagaren. Riksdagen har numera fattat beslut i enlighet med lagutskottets hemställan. (Riksdagens skrivelse nr 184.)

Det i propositionen likaledes framlagda, till konstitutionsutskottet hänvisade förslaget till lag angående ändring av lagen om val till riksdagen avser borttagande av bestämmelserna i 36, 42 och 46 §§ i lagen, att vid besvär över val av ledamot eller suppleant i valnämnd respektive vid ingivande av anmärkning mot röstlängd samt vid röstlängdsbesvär besvär och anmärkningar skola ingivas senast klockan 12 å fastställd dag. I propositionen föreslås vidare, att den i 93 § vallagen givna bestämmelsen om handlingars insändande med posten i ärenden rörande val till andra kammaren utsträcker till att

avse samtliga fall utom besvär över val till andra kammaren, varom stadgas i § 22 riksdagsordningen.

Konstitutionsutskottet finner ej anledning till erinran mot det i propositionen framlagda, till utskottet hänvisade förslaget till lag om ändring i lagen om val till riksdagen.

I samband med föreliggande frågas behandling har utskottet emellertid ansett avgörande skäl tala för att jämväl §§ 11 och 22 riksdagsordningen underkastas sådan revision, att ej heller besvär över riksdagsmannaval skola behöva »ingivas» till Konungens befallningshavande utan må kunna avlämnas i den ordning, som i allmänhet är gällande i fråga om besvär, och alltså insändas med posten. Utskottet föreslår därför en omformulering av de ifrågavarande båda grundlagsparagraferna. Om detta förslag slutligt genomföres, böra i samband därmed 93 § lagen om val till riksdagen och 3 § lagen om rätt att i mål och ärenden, som tillhöra stats- eller kommunalmyndighets handläggning insända handlingar med posten m. m., undergå vissa jämkningar.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

- 1) att riksdagen, med bifall till Kungl. Maj:ts proposition nr 16 i nu förevarande del, ville antaga följande

L a g

angående ändring i lagen den 26 november 1920 (nr 796) om val till riksdagen.

Härigenom förordnas, att 36 och 42 §§, 46 § 1. och 93 § lagen den 26 november 1920 om val till riksdagen skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

36 §.

Menar någon att val av ledamot eller suppleant i valnämnd icke skett i laga ordning, eller vill någon klaga däröver att av honom gjord avsägelse av uppdrag, som i 35 § avses, icke godkänts, äge han att hos Konungens befallningshavande anföra besvär sist å femtonde dagen, i förra fallet från den dag valet hölls, och i det senare fallet från den dag, då det beslut meddelades, däri rättelse sökes; och må över Konungens befallningshavandes utslag i sådant mål klagan ej föras.

42 §.

Vill någon, vilken rösträtt enligt längden ej tillkommer, för sig påstå sådan rätt, eller anser någon, att annan icke må vara däri upptagen såsom röstberättigad, äger han att sina anmärkningar, skriftligen avfattade och åtföljda av de bevis han vill åberopa, ingiva till valnämndens ordförande eller magistraten sist den 18 juli.

Närmare föreskrifter — — — av Konungen.

46 §.

1. Vill någon klaga över beslut, som i 45 § sägs, göre härom anmälan hos valnämndens ordförande eller magistraten genast eller sist å tredje dagen från den dag, då beslutet avkunnades, och ingive sina besvär till Konungens befallningshavande sist å tionde dagen från sistnämnda dag.

Det åligger — — — dessa besvär.

93 §.

I de — — — allmänna posten.

Vad här ovan i denna paragraf stadgas äger ej tillämpning i fråga om besvär som i 92 § avses.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

2) att riksdagen såsom vilande för vidare grundlagsenlig behandling ville antaga följande

F ö r s l a g

till ändrad lydelse av §§ 11 och 22 riksdagsordningen.

(Nuvarande lydelse:)

(Föreslagen lydelse:)

§ 11.

Är någon missnöjd med val till riksdagsman i första kammaren, må han däröver hos Konungen anföra underdåniga besvär. Han äger för sådant ändamål hos vederbörande protokolls-förare äska behörigt protokollsutdrag, vilket inom högst två dagar därefter bör till klaganden utlämnas; och skall han, vid förlust av talan, sina till Konungen ställda besvär, sist inom en månad efter valförrättningens slut, *ingiva* till Konungens befallningshavande, som genom kungörelse, vilken i allmänna tidningarna införes, utsätter viss kort tid, inom vilken underdånig förklaring må över besvären till Konungens befallningshavande avlämnas. Sedan den tid tilländagått, har Konungens befallningshavande att besvärshandlingarna jämte de förklaringar, som må hava inkommit, oför-

Är någon missnöjd med val till riksdagsman i första kammaren, må han däröver hos Konungen anföra underdåniga besvär. Han äger för sådant ändamål hos vederbörande protokolls-förare äska behörigt protokollsutdrag, vilket inom högst två dagar därefter bör till klaganden utlämnas; och skall han, vid förlust av talan, *med* sina till Konungen ställda besvär, sist inom en månad efter valförrättningens slut, *inkomma* till Konungens befallningshavande, som genom kungörelse, vilken i allmänna tidningarna införes, utsätter viss kort tid, inom vilken underdånig förklaring må över besvären till Konungens befallningshavande avlämnas. Sedan den tid tilländagått, har Konungens befallningshavande att besvärshandlingarna jämte de förklaringar, som må hava inkom-

(Nuvarande lydelse:)

dröjligen till Konungen insända, för att i dess regeringsrätt skyndsamt företrägas och avgöras.

(Föreslagen lydelse:)

mit, ofördröjligen till Konungen insända, för att i dess regeringsrätt skyndsamt företrägas och avgöras.

§ 22.

Är någon missnöjd med val till riksdagsman i andra kammaren, må han däröver hos Konungen anföra besvär. För sådant ändamål äger klaganden hos Konungens befallningshavande äska behörigt protokollsutdrag, vilket inom högst tre dagar därefter bör till klaganden utlämnas; och skall han, vid förlust av talan, sist inom tio dagar efter valförrättningens slut sina till Konungen ställda besvär *ingiva* till Konungens befallningshavande, som, på sätt i 11 § stadgas, lämnar vederbörande tillfälle att sig förklara. Sedan den för förklarings avgivande bestämda tid tilländalupit, har Konungens befallningshavande att besvären jämte alla målet rörande handlingar ofördröjligen till Konungen insända, varefter med målet vidare så förhållas, som i 11 § sägs.

Är någon missnöjd med val till riksdagsman i andra kammaren, må han däröver hos Konungen anföra besvär. För sådant ändamål äger klaganden hos Konungens befallningshavande äska behörigt protokollsutdrag, vilket inom högst tre dagar därefter bör till klaganden utlämnas; och skall han, vid förlust av talan, sist inom tio dagar efter valförrättningens slut *med* sina till Konungen ställda besvär *inkomma* till Konungens befallningshavande, som, på sätt i 11 § stadgas, lämnar vederbörande tillfälle att sig förklara. Sedan den för förklarings avgivande bestämda tid tilländalupit, har Konungens befallningshavande att besvären jämte alla målet rörande handlingar ofördröjligen till Konungen insända, varefter med målet vidare så förhållas, som i 11 § sägs.

Stockholm den 28 maj 1946.

På konstitutionsutskottets vägnar:

HARALD HALLÉN.

Närvarande: herrar Hallén, Källman, Herlitz, Karl August Johanson*, Elmgren, Björck, Oscar Mattsson, John Gustavson, Lindén*, John Sandberg, Bror Nilsson*, Thorell*, Nordström i Torsby, Nilsson i Göteborg*, Norén*, Spångberg, Larsson i Julita*, Dickson, Hansson i Skediga* och Hæggblom*.

* Ej närvarande vid justeringen.